

27.76x30.25	1/2	18	עמוד	כותרת - כלכלי סט	19/08/2015	49285211-2
המרכז הבינתחומי הרצליה - 84260						

פשע מאורגן, ארגוני סיוע ותושבים זועמים

בעיית ההגירה של אירופה מתנפצת אל גדות תעלת למאנש

העיר הצרפתית קאלה, שסמוכה לתעלה, הפכה למוקד החיכוך המרכזי בין פליטים ומהגרים מאפריקה והמזדה"ת לבין ממשלות בריטניה וצרפת. חוקר ההגירה ד"ר עמנואל נבון לכלכליסט: "אין סיכוי לעצור אנשים שמגיעים מהגיהינום"

ראש ממשלת בריטניה דייוויד קמרון. "נחיל מהגרים בדרך לבריטניה" צילום: בלומברג

את דרכם לצרפת בכל שבוע כדי לסייע למהגרים לעבור את הגבול בתמורה לתשלום או עבודה בתנאים נצלניים. בשבוע שעבר נתפסו בסביבת קאלה ארבעה אזרחים בריטים, חברי המאפיה האלבנית, בחשד שסייעו לעשרות מהגרים אפריקאים לצלוח את התעלה. המשטרה הצרפתית, שמנסה להתמודד עם תופעת ההסתננות לתעלה ולשמור על

קלות ולחמוק מהמשטרה. במקרה אחר החדש תקפו אנרכיסטים שוטר שהוצב מחוץ לג'ונגל כדי למלט מהגרים אל מחוץ למתחם. גם ארגוני פשע לא טומנים ידם בצלחת ופועלים באזור כדי לעזור לניסיונות ההברחה, אך ממניעים שונים לגמרי מאלה של ארגוני הסיוע. על פי נתוני המשטרה הבריטית, אזרחים בריטים רבים עושים

יצליח במשימתו בתקופה של עד ארבעה חודשים בממוצע. במצב המתוח הזה התערבו לאחרונה גם ארגוני זכויות אדם בינלאומיים, תנועות שמאל רדיקליות וקבוצות אנרכיסטיות מבריטניה ומצרפת שמנסים לסייע למהגרים להגיע למחוז חפצם. החדש נתפסה קבוצה של בריטים שביקשה לספק למהגרים אופניים כדי שיוכלו להתנייד ביתר

מיכאל פרל

לפני 76 שנה, במהלך דיון בפרלמנט בלונדון על עתיד המושבות הבריטיות, לעג ג'ורג' וויג ממפלגת הלייבור לראש האופוזיציה דאז ווינסטון צ'רצ'יל, איש המפלגה השמרנית.

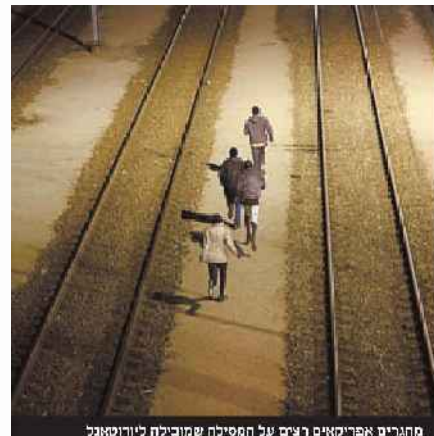
"אתה בטח חושב שהווגס (Wogs) מתחילים בקאלה", הוא הטיח בו. וויג השתמש במילת גנאי שהיתה מעוררת שערורייה בבריטניה לו היתה נשמעת בפרלמנט של ימינו, והתייחס לכל מי שצבע עורו אינו לבן – אפריקאי, מזרח תיכוני או אסייתי – ולהתנשאות של הבריטים כלפי כל מי שאינו מהממלכה. העקיצה של וויג הפכה הקיץ למציאות. העיר הצרפתית קאלה שלגדות תעלת למאנש הוצפה במהגרים ופליטים, רובם מהמזרח התיכון ומאפריקה.

ברוכים הבאים לג'ונגל

כ־3,000 מהגרים ופליטים שוהים בכל זמן נתון בג'ונגל – הכינוי שניתן למחנה הפליטים המאולתר שקם בסמוך לקאלה, העיר הקרובה ביותר ליורוטאנל, המנהרה המחברת בין אירופה לאי הבריטי. בעיר עצמה ובסביבתה שוהים עוד כ־10,000 מהם. בכל לילה הם מנסים לפרוץ את המחסומים והגדרות שהוקמו סביב הכניסה ליורוטאנל ומשם לקפוץ על רכבת או משאית שעושה את דרכה מצרפת לבריטניה.

עם רדת החשיכה הופכת סביבת מסוף הסחורות הסמוך לעיר למחנה מאולתר שבו שוהים המהגרים ומבעירים מדורות כשהם ממתינים לשעת כושר שבה ימצאו פרצה במערך האבטחה שהקימה משטרת צרפת סביב הכניסה למנהרה. היום העמוס ביותר עד עתה היה 2 באוגוסט, ומשטרת התעלה תיעדה יותר מ-1,700 מקרים של ניסיונות הסתננות.

"אני כאן כי אני מבין שזו הדרך היחידה להגיע לבריטניה", אמר ל-BBC יוסוף, פליט מהעיר דרעא שבסוריה. "בכל לילה אני מנסה לעלות על רכבת ושוטרים יורים עליי גז מרמיע ומשסים בי את כלביהם. ככה זה יימשך עד שיום אחד אני אצליח". על פי הנתונים של המשטרה הצרפתית, מהגר המנסה להגיע לבריטניה

מהגרים אפריקאים רצים על המסילה שמובילה ליורוטאנל צילום: אי.בי.אי.אפי / מהגרים אפריקאים מנסים להיזדמנות לקפוץ על רכבת לבריטניה / מהגר מטפס על הגדר שנפרסה בכניסה ליורוטאנל / משפחת פליטים מאפניסטן במונה סמוך לקאלה

16.35x30.73	2/2	עמוד 19	כלכלי סט - כותרת	19/08/2015	49285276-3
המרכז הבינתחומי הרצליה - 84260					

של קמרון על כמה צעדים לצמצום מספר המהגרים בבריטניה ולמניעה של כניסת חדשים. שרת הפנים תרזה מיי הודיעה כי תשנה את החוק במדינה, כך שבעלי דירה יוכלו לפנות מהגרים בלתי חוקיים מבתיהם ללא צו בית משפט. "הרחבות בבריטניה אינם עשויים מזהב", היא אמרה ל"גרדיאן". שר הקהילות גרג קלארק יזם חוק שמטיל עונש של חמש שנות מאסר על אדם המשכיר דירה למהגר מבלי לבדוק את מסמכיו. חוק נוסף שהציע קלארק אמור לאפשר גירוש של מהגרים מבריטניה ביתר קלות.

החקיקה לא תרתיע

נוסף על הצעדים האלה, החודש הודיע שר ההגירה ג'יימס ברוקנשייר כי משרדו ייצא למבצע אכיפה נגד בעלי עסקים שמעסיקים מהגרים בלתי חוקיים ויטיל עליהם קנסות של עד 20 אלף ליש"ט לעובר. ברוקנשייר הציע גם לבטל את ההטבות הכלכליות למשפחות מהגרים אשר בקשתן למקלט מדיני נדחתה. "בריטניה איננה ארץ זבת חלב ודבש", הוא הצהיר בשבוע שעבר ב"גרדיאן".

החקיקה חסרת התקדים תצליח אולי להפחית את כמות המהגרים על ידי גירוש של חלק מהם, אך כלל לא בטוח שבריטניה אכן תצליח להרתיע את המרני מהגרים מלהגיע לגבולותיה. "זה לא יוריד כהוא זה את הרצון של הפליטים והמהגרים להגיע לבריטניה", מסביר ד"ר נבון מהמרכז הבינתחומי. "צריך לזכור שמדובר באנשים שפשוט אין להם מה להפסיד. אלה אנשים שבורחים מזוועות. הם בורחים מהגיהנום – מה כבר יכול להיות גרוע יותר ממה שמחכה להם במדינתם? יש פה חיבור של כמה מלחמות אזרחים בעיראק, לוב, אפגניסטן וסוריה, אשר מייצרות מיליוני פליטים שמוכנים לעשות הכל כדי להגיע למקום מבטחים", מסביר נבון. לצדם מנסים להיכנס גם מיליוני אפריקאים שבורחים מעוני בחיפוש אחר חיים טובים יותר.

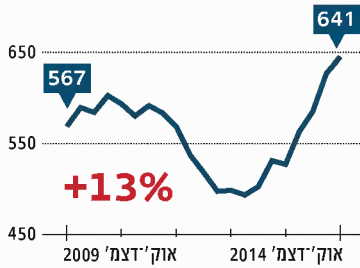
אישור לדעתו של נבון אפשר למצוא ברבריו של מימה, מהגר מאתיופיה ששהה חודש ב"ג'ונגל" ל-BBC: "בריטניה איננה גן עדן. אני יודע שזה לא בטוח לקפוץ על רכבת נעה, אבל אין לנו אלטרנטיבות. אחרת לא היינו עושים זאת".

פרישה אפשרית של הממלכה מהאיחוד האירופי. "בריטניה ושאר מדינות אירופה רואות בהגירה מהאפריקה, אסיה והמזרח התיכון נטל כלכלי", מסביר ד"ר עמנואל נבון, מומחה לדיפלומטיה מהמרכז הבינתחומי בהרצליה ואוניברסיטת תל-אביב, שחקר את התמודדותן של המוקרטיות עם הגירה, בראיון ל"כלכליסט". "הם מעוניינים במהגרים משכילים או לפחות מיומנים בעבודות כפיים מסוימות. במקרה הזה לא מדובר במהגרים אטרקטיביים מבחינה כלכלית".

ואולם, נראה שהגל הנוכחי הוא משהו שהבריטים טרם חוו, והתגובה היא בהתאם. ראש הממשלה דיוויד קמרון, שכינה את תופעת ההגירה דרך קאלה נחיל של אנשים, נבחר במאי האחרון בין היתר בזכות הבטחותיו לנהוג יד קשה במהגרים

הממלכה המבוקשת

הגירה לבריטניה, באלפים

מקור: לשכת הסטטיסטיקה הבריטית

הלא חוקיים.

קמרון אכן עושה מאמצים לעמוד בציפיות בוחריו ונוקט מדיניות שכינה יריבו הפוליטיים בדידות מזהרת (Splendid Isolation). אותו הכינוי ניתן למדיניות החוץ של בריטניה בסוף המאה ה-19, כאשר היא בחרה לא להצטרף לאף אחת מהבריתות שנקרמו באירופה באותה התקופה.

"אנחנו חייבים לשבור את הקשר שבין עלייתו של אדם על סירה בים התיכון לבין הזכות להתיישב באירופה", הכריז החודש קמרון מתוך ההבנה שבריטניה היא החוליה האחרונה בשרשרת ההגירה מהאפריקה והמזרח התיכון לאירופה, שמתחילה בהחלטה של המהגר או הפליט לצאת ממדינתו למסע אל עבר חיים טובים יותר.

בשבוע שעבר החליטה ממשלתו

הסדר והמשמעת בשטחי הג'ונגל, מודה כי כבר אינה שולטת במרחש. "אנחנו עושים את העבודה המלוכלכת של בריטניה", אמר מפקד משטרת התעלה ברונו נוואל ל"דיילי טלגרף". "יש לנו רק 15 שוטרי משמר הגבול בכל זמן נתון. אתם מצליחים לדמיין כמה אבסורד המצב הזה?". נוואל הציע שבריטניה תשלח את חייליה להתמודד עם תופעת ההברחות: "שיעברו בשיתוף איתנו. אין לי שום בעיה עם זה".

עד שהצבא יגיע החליטה ממשלת בריטניה להשקיע 7 מיליון ליש"ט בהקמת גדר סביב מתחם הכניסה ליורטאנגל. בתחילת החודש היא העבירה גדרות תיל וכלבי גישוש. הבנייה הושלמה בשבוע שעבר, ונכון לעכשיו יעילותה מוטלת בספק; רק חלק קטן מהמהגרים נבלמים עוד לפני שהשוטרים מגיעים.

וישנם גם תושבי קאלה. כמעט כל פינה בעיר הפכה עבור המהגרים למקום קום לינה, אכילה ועשיית צרכים. בשבוע שעבר איימה ראשת העירייה נטאשה רושאר כי אם הבעיה לא תיפתר, היא ואנשיה "יפתחו את הגבול וייתנו למהגרים לעבור". רושאר סיפרה על המשבר התברואתי בג'ונגל, שבו אין מספיק מיטות להלין את כולם והיחס בין תאי השירותים לבין השהיה במחנה הוא אחד למאה.

בדידות מזהרת

בריטניה היתה תמיד אחד היעדים המבוקשים עבור מהגרי העבודה והפליטים שנכנסים לאירופה. כך למשל, ב-2014 נכנסו אליה 560 אלף מהגרים, 290 אלף מהם אינם אזרחי האיחוד האירופי. חלק מהם העידו כי שמעו על המצב הכלכלי הטוב יחד סתם בממלכה, ואילו אחרים ציינו את השפה האנגלית שבה הם שולטים כסיבה המרכזית לרצונם להגיע דווקא לאי הבריטי. היקף התופעה הפך את ההגירה לנושא מרכזי בשיח הפוליטי בבריטניה ולאחד השיקולים הבולטים בדיון על

צעד מעורר מחלוקת

צבא גרמניה יבנה ערי אוהלים למהגרים

תתם בחופי מדינות דרום אירופה. השנה צמחה כמות המהגרים בגרמניה ב-3.7% והגיעה לראשונה ל-11 מיליון. בשנה החולפת קלטתה גרמניה כ-200 אלף פליטים, רובם מסוריה ועיראק. השנה המספר הזה כבר קפץ ל-650 אלף. כ-80 אלף מתוכם בחדש יולי לבדו. נכון להיום, כל גרמני חמישי הוא מהגר או בן למהגרים.

שירות כלכליסט

מפני תקיפות של ארגונים ניאורנאצייים. בשנה החולפת אירעו 202 אירועים מסוג זה לעומת ארבעה בלבד בשנה שעברה. המהלך עורר ביקורת נוקבת מצד האופוזיציה הגרמנית, שטענה כי מדובר בעבירה על חוק מימי סוף מלחמת העולם השנייה שאוסר שימוש בצבא הגרמני למטרות שאינן הגנה ועתות חירום. הביקוש לעובדי כפיים בגרמניה הוא רב, ולכן היא מהווה יעד מרכזי לפליטים ולמהגרי העבודה עם נחית

בצעד יוצא דופן הפעילה גרמניה את צבאה בשבוע שעבר כדי להתמודד עם גל ההגירה שפוקד אותה. ברלין הורתה לצבא להקים ערי אוהלים כדי לאכלס את אלפי הפליטים והמהגרים שנכנסו למדינה בשבועות האחרונים. חיילי הבונדרסור הציבו מתקנים סניטריים ובישלו אוכל עבור המהגרים במחנות שהוקמו בפאתי המבורג ובמדינת סקסוניה. משימה נוספת שתעמוד בפני החיילים היא להגן על מתנות הפליטים